

*Дзяржаўная ўстанова адукацыі
«Парплішчанская сярэдняя школа Докшыцкага раёна»*

**Сацыяльна значны праект
«Памяць пра мінулае дзеля
будучых пакаленняў»**

*Намінацыя
захаванне гістарычнай памяці і культурнай
спадчыны краіны*

Аўтар праекта: Вайцяшонак Алёна Юр'еўна

*Тэрмін рэалізацыі праекта:
кастрычнік 2021-люты 2022*

Мэта праекта:

фарміраванне пачуцця патрыятызму, павагі да гістарычнага мінулага, нашых традыцый праз захаванне гістарычнай памяці і спадчыны малой радзімы.

Задачы праекта:

- ❖ стварыць умовы для рэалізацыі патрыятычных якасцяў навучэнцаў школы ў канкрэтнай сацыяльна значнай справе;
- ❖ Вызначыць месцазнаходжанне памятных месцаў, што сведчаць аб гістарычным мінулым аграгарадка Порплішча;
- ❖ Аднавіць храналогію гістарычных падзей, што адбываліся на тэрыторыі нашага аграгарадка;
- ❖ Развіваць пазнавальны інтарэс, актыўнасць, жаданне пазнаць сваю малую радзіму;
- ❖ Развіваць творчыя здольнасці навучэнцаў праз арганізацыю пошукавай дзейнасці.

Мэтавая аўдыторыя:

навучэнцы,
турысты.

жыхары аграгарадка

Порплішча,

Актуальнасць і сацыяльная значнасць праекта:

У цяперашні час грамадскае развіццё краіны патрабуе выхавання сацыяльна-актыўных, самастойных, творчых асоб, адаптаваных да ўмоў сучаснага жыцця. Ад таго, наколькі развіта пачуццё патрыятызму кожнага члена грамадства, залежыць лёс нашай Радзімы. А любоў да Радзімы, як вядома, пачынаецца з малога: сваёй вёскі, вуліцы, землякоў. Сапраўдны патрыятызм немагчымы без ведання гісторыі сваёй малой радзімы.

Радзіма... Айчына... У каранях гэтых слоў блізкія кожнаму вобразы: маці і бацька, бацькі, тыя хто дае жыццё новаму чалавеку. Выхаванне пачуцця патрыятызму – працэс складаны і працяглы. Любоў да блізкіх людзей, да роднага краю і роднай краіны адыгрывае вялікую ролю ў станаўленні асобы .

У апошнія гады адбываецца пераасэнсаванне сутнасці патрыятычнага выхавання: ідэя выхавання патрыятызму і грамадзянскасці набывае ўсё большую грамадскую значнасць, становіцца задачай дзяржаўнай важнасці. Пры гэтым акцэнт надаецца на выхаванне любові да малой радзімы.

2022 год у Беларусі абвешчаны годам гістарычнай памяці. Год гістарычнай памяці – гэта вельмі важна для нашай сучаснасці, напоўненай мабільнасцю, мітуснёй і ўсімі тымі перашкодамі, якія знішчаюць самыя галоўныя каштоўнасці чалавека. А гістарычная памяць бярэ свае вытокі з ведання гісторыі сваёй малой радзімы, таго месца, дзе ты нарадзіўся і жывеш.

Этапы рэалізацыі праекта

Змест праекта

Па ініцыятыве піянераў школы пад кіраўніцтвам настаўніка гісторыі, было вырашана паглыбіць, абагульніць і сістэматызаваць сабраны матэрыял аб гісторыі аграгарадка Порплішча, архітэктурных помніках, падзеях Вялікай Айчыннай вайны, стварыць інфармацыйныя шэльды і размясціць іх на аб'ектах аграгарадка, бо гэта важны сродак інфармацыі і папулярызацыі гісторыі сярод жыхароў аграгарадка і турыстаў.

Акрамя таго, знаёмства з гістарычным мінулым роднага краю дапаможа ў выхаванні патрыятызму сярод падростаючага пакалення. Пры рэалізацыі праекта выкарыстоўваюцца разнастайныя формы і метады работы: пошукава-даследчая дзейнасць, відэафільм, творчая работа, сустрэчы за круглым сталом, праца з успамінамі, сацыялагічнае апытанне.

Зыходзячы з задач рэалізацыя праекта ажыццяўлялася па этапах: падрыхтоўчы, асноўны, заключны.

Сацыяльнае партнёрства

Для рэалізацыі асноўных мерапрыемстваў праекта былі выбраны сацыяльныя партнёры: ААТ «Барсучанка», Дзяржаўная ўстанова адукацыі «Парплішчанская сярэдняя школа» Докшыцкага раёна, Парплішчанскі сельскі выканаўчы камітэт.

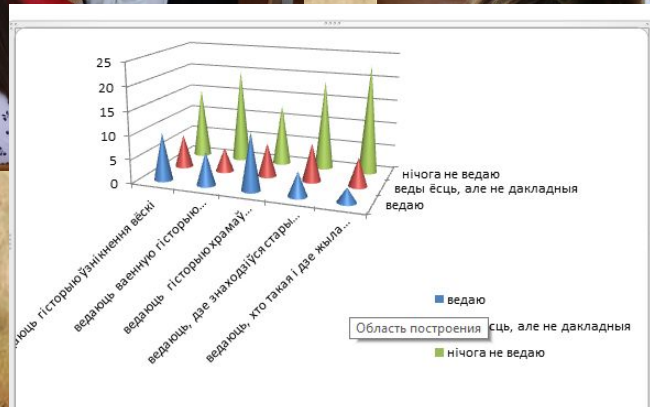
Партнёрскае ўзаемадзеянне было замацавана вуснымі падтрымкамі арганізацый.

Бюджэт праекта

Пазабюджэтныя сродкі: 25руб. 00 капеек для друку інфармацыйных шэльдаў.
Усяго 25 руб. 00 капеек.

Падрыхтоўчы этап

Тэрмін	Форма і назва мерапрыемства	Адказныя
Кастрыч нік 2021	Выбар тэмы. Вызначэнне мэты і задачы	Актыў БРПА
	Вывучэнне літаратуры, матэрыялаў па тэме	
	Сацыяльнае апытанне вучняў 5-8 класаў	
	Вызначэнне і склад спісу гістарычных аб'ектаў	

Асноўны—пазнавайча-творчы этап

**Ліст
апад
2021**

Даследчая работа “Святыні агр. Порплішча: сучаснасць і мінулае”.

Настаўнік гісторыі
Крук Н.М., актыў
БРПА

Сустрэча за круглым сталом з настаўцелем Спаса-Праабражэнскай царквы Віктарам Гмірам. Фільм «Зваротны адлік. Магія гуку»

Ініцыятыўная група

Творчая работа. Распрацоўка эскізаў інфармацыйных шыльдаў “Спаса-Праабражэнская царква”, “Касцёл Дзевы Марыі Каралевы Польскай”

Настаўнік гісторыі
Крук Н.М., актыў
БРПА

КАСЦЁЛ МАЦІ БОЖАЙ КАРАЛЕВЫ КАРОНЫ ПОЛЬСКОЙ - помнік драўнянага дойлідства, пабудаваны ў 1937-1941 гадах мясцовымі майстрамі пад кіраўніцтвам Б.Шантары і Будзінка. Архітэктура святыні ўдала працягвае традыцый драўнянага касцельнага дойлідства Беларусі.

За неспрачтаным час на долю святыні выпала шмат выпрабаванняў. Ужо ў 1939 годзе, калі на тэрыторыю вёскі ўвайшлі саветскія войскі, касцёл быў зачынены.

У часы нямецкай акупацыі (1941-1944гг) у Порплішчы працаваў жэндэ Пётр Барцішын. У 1948 годзе ён быў асуджаны на 25 год ссылкі за крыўдлівыя стаўленне да камуністычнай улады.

Касцёл яшчэ нейкі час быў “адчынены” і тут маліліся вернікі, але пазней у ім размясцілі інтэрнат і школу для падрыхтоўкі трактарыстаў.

Каля 1950 года былі знішчаны касцельныя вежы. Самі Шантарыцкіх выкупілі і захаваў газетны абраз Маці Божай Чанстоўскай.

І толькі ў 1990-1991 гадах вернікі аднавілі касцёл. Сімаваліча, што ў адрэджаным свяцілі днамагала не толькі католікі, але і праваслаўныя. У 1993 годзе адбылося асвячэнне касцёла.

У 2005-2007 гг. пад кіраўніцтвам ксёндза Юрыя Бараўнёва каля касцёла паставілі крыж і фігуру Маці Божай.

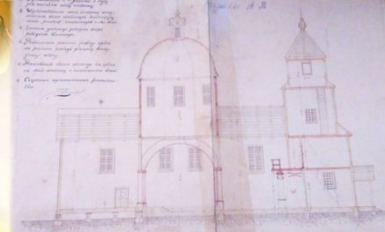
КАСЦЁЛ МАЦІ БОЖАЙ КАРАЛЕВЫ
Касцёл Маці Божай Каралевы Кароны Польскай - помнік драўнянага дойлідства, пабудаваны ў 1937-1941 гадах мясцовымі майстрамі пад кіраўніцтвам Б.Шантары і Будзінка. Архітэктура святыні ўдала працягвае традыцый драўнянага касцельнага дойлідства Беларусі.

СПАСА-ПРААБРАЗЖЭНСКАЯ ЦАРКВА – самы відомы і старажытны помнік драўнянага дойлідства Докшыцкага раёна. Паводле Актаў Віленскай Археаграфічнай камісіі відомы, што ўнікальны “русскі” царква ў гэтым месцы існавала ўжо ў 1627 г. Фундатарамі не былі Фронцішак і Ганна Зябрэдаўскай. Праз год пры царкве было заснавана брацтва-меловое с-ва на ўраўненне царквы 2 раз у год сытыць мёд і варыць піва к Рождеству Хрыстова і на працягу 2-х тыдняў.

Царква, што першая царква ў в. Порплішча была пабудавана з выкарыстаннем драўнянага дойлідства, каб забяспечыць пакару ад наваляшчы. У 1794 г. царква была значна перабудавана і набрала рысы стылю класіцызму.

Царква царква адрэджана фрагментамі разнаго іканастаса 17 ст. Яны выкарыстаны ў драўнянага іканастаса і кніготы. Інтэр’ер царквы разбіта пераважае раслінныя кветкі, палды і парасткі, што аб’яўляюць выявы анёлаў, іканастас утрымлівае выявы абразы 18–19 ст.. Царква атрымала славу беларускай “пізанскай вежы” і ўваходзіць у топ-9 незвычайных праваслаўных храмаў Беларусі.

Спаса-Праабражэнская царква
Спаса-Праабражэнская царква ў в. Порплішча Докшыцкага раёна. Царква ў гэтым месцы існавала ўжо ў 1627 г. Фундатарамі не былі Фронцішак і Ганна Зябрэдаўскай. Праз год пры царкве было заснавана брацтва-меловое с-ва на ўраўненне царквы 2 раз у год сытыць мёд і варыць піва к Рождеству Хрыстова і на працягу 2-х тыдняў.

У інтэр’еры сяродкрыжжа перакрыта васьмігранным купалам на падружжых арках. У бабіны на двух сапках размешчаны хоры.

Магія злучка.
Обратный отсчет

С не ж а нь 20 21	Рубрыка: знаёмцеся. Альбіна Аліноўская—украінская пісьменніца з парплішчанскімі каранямі. Фільм «Рэквіем па мары»	Школьны бібліятэкар Сауліч Л.Т., актыў БРПА
	Вечар успамінаў з былой настаўніцай беларускай мовы і літаратуры Сауліч І.А.	Актыў БРПА, бібліятэкар школы Сауліч Л.Т.
	Вывучэнне інтэрнэтрэсурсаў.	Актыў БРПА
	Творчая работа. Распрацоўка эскіза інфармацыйнай шыльды “Альбіна Аліноўская”	Настаўнік гісторыі Крук Н. М., актыў БРПА
	Даследчая работа “Гісторыя вайны ў лёсе маіх землякоў”	Настаўнік гісторыі Крук Н. М., актыў БРПА
	Праца з артыкуламі газеты “Родныя вытокі”	
	Стварэнне эскіза інфармацыйнай шыльды “Ваенная гісторыя вёскі”	Настаўнік гісторыі Крук Н. М., актыў БРПА

Заклучны этап

**Лю
ты
202
2г**

Сістэматызацыя матэрыялаў. Адпраўка шыльдаў у друк.

Настаўнік гісторыі Крук Н.М., актыў БРПА

Выраб інфармацыйных шыльдаў.

Настаўнік працоўнага навучання Шылавіч Ю.Я., ініцыятыўная група БРПА

Размяшчэнне інфармацыйных шыльдаў на гістарычных аб'ектах і памятных месцах.

Актыў БРПА

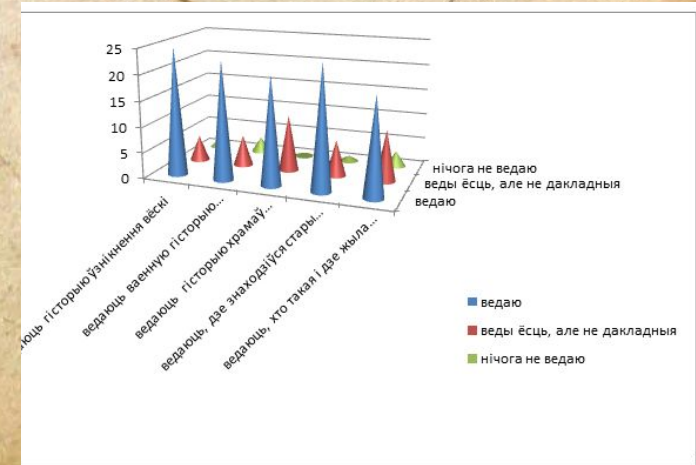

Маніторынг эфектыўнасці рэалізацыі праекта

Праектам “Памяць пра мінулае дзеля будучых пакаленняў” былі ахоплены вучні 5-8 класаў, у колькасці 32 чалавекі, 10-13 гадоў. З мэтай рэалізацыі плана быў арганізаваны і праведзены круглы стол, выстава матэрыялаў перыядычнага друку, прагледжаны відэафільмы, прысвечаныя гісторыі Спаса-Праабражэнскай царквы, фільмы пра жыццёвы і творчы шлях Альбіны Аліноўскай, створаны самімі вучнямі фільм «Сівая легенда», які расказвае пра гісторыю ўзнікнення вёскі. Праведзена даследчая работа і сістэматызацыя напрацаваных матэрыялаў па гісторыі аграгарадка.

Для пацвярджэння павышэння ўзроўню ведаў вучняў пра гісторыю малой радзімы было праведзена пайторнае сацыялагічнае апытанне. Па выніках апытання узровень ведаў пра гістарычнае мінулае аграгарадка значна павысіўся, акрамя гэтага павысілася цікавасць і мэтазгоднасць да правядзення такіх мерапрыемстваў у школе

Пры рэалізацыі праекта выкарыстоўваліся сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі і тэхнічныя сродкі.

Кантактныя дадзеныя аўтара праекта

Вайцяшонак Алёна Юр'еўна

Хатні адрас: 211721 Віцебская вобласць,

Докшыцкі раён, агр. Порплішча,

вул. Школьная, д.23

Тэлефон: 375336315242